

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Збірник матеріалів
II-ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

08 - 10 квітня 2020 року, м. Одеса

У збірнику опубліковано матеріали II-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 08 - 10 квітня 2020 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом конференції

Редакційна колегія:

Єгоров Б.В.	- ректор Одеської національної академії харчових технологій, д. т. н., професор (голова редакційної колегії)
Трішин Ф.А.	- проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к. т. н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
Дец Н.О.	- начальник навчального відділу, к.т.н., доцент
Корнієнко Ю.К.	- директор центру дистанційного навчання, к. ф.-м. н., доцент
Кручек О.А.	- начальник відділу контролю якості та сертифікації, к. т. н., доцент
Мураховський В.Г.	- директор Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти, к. ф.-м. н., доцент
Сярова А.С.	- методист Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти

Оргкомітет II-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

По-четверте, з часом це дасть можливість висунути підвищені вимоги до рівня володіння англійською мовою при вступі до магістратури.

По-п'яте, один з передостанніх кроків - більша вимогливість щодо контролю знань здобувачів наукового ступеня доктор філософії, починаючи зі вступу до аспірантури й закінчуючи захистом кваліфікаційних робіт.

Й насамкінець, необхідно передбачити низьку стимулюючих заохочень для викладачів, які вільно володіють англійською мовою.

Запропоновані заходи серед інших, подібних ним, сприятимуть покроковому впровадженню в освітній процес англійською мови як однієї з умов підвищення культурного та інтелектуального рівня наукової громадськості України.

УДК 378.091

ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ: ЗМІСТОВНІСТЬ ВІДОБРАЖЕННЯ У ПУБЛІЧНОМУ ПРОСТОРИ ПРОЦЕСУ ЇХ РЕАЛІЗАЦІЇ

О.Л. Кірдан, О.П. Кірдан

**Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини,
м. Умань, Україна**

Постановка проблеми. У 2019 р започатковано нову процедуру акредитації освітніх програм. На зміну звичній для ЗВО практики акредитаційної експертизи, яка передбачала формальний самоаналіз освітньої діяльності, насичення його кількісними показниками щодо кадрового складу, контингенту студентів, якості навчання, забезпечення навчально-методичними виданнями та ін. прийшла абсолютна нова парадигма, базована на критеріях забезпечення якості.

Виокремлення нерозв'язаних частин проблеми. Науково-методичне забезпечення нового акредитаційного процесу деталізовано у ґрунтовних матеріалах Національного агентства із забезпечення якості вищої [1]. Відтак кожен ЗВО України, опираючись на власні традиції, реалізує заходи щодо забезпечення якості освітніх програм. На наш погляд, одним із слабких місць у забезпеченні якості освітніх програм є змістовність відображення у публічному просторі процесу їх реалізації.

Мета - виокремити та схарактеризувати найпроблемніші складники відображення у публічному просторі процесу реалізації освітніх програм педагогічними ЗВО України.

Виклад основного матеріалу. У попередніх дослідженнях [2-5] ми неодноразово акцентували на розбудові внутрішніх систем забезпечення якості освітньої діяльності, професійного розвитку науково-педагогічних працівників та ін. Нині зосереджуємо увагу на виокремленні найпроблемніших складників відображення у публічному просторі процесу реалізації освітніх програм.

Для проведення дослідження у січні-лютому 2020 р. нами проаналізовано сайти 10 ЗВО. Для дослідження було обрано педагогічні ЗВО, які зайняли найвищі місця в консолідованому рейтингу ЗВО України за 2019 р., що представив інформаційний ресурс «Освіта.іа [6].

На основі аналізу за 10-критеріями наявності та змістовності відображення у публічному просторі процесу реалізації ОП, відзначаємо, що кожен заклад вищої освіти та їх структурні підрозділи - факультети, інститути - мають свої цікаві підходи та рішення. Однак є спільні проблеми, тому акцентуємо та визначимо напрями, на які потрібно звернути увагу адміністративно-управлінському персоналу ЗВО, насамперед гарантам освітніх програм, деканам факультетів, директорам інститутів, завідувачам кафедр та ін.

По-перше, при висвітленні питань організації освітньої, виховної, наукової та інших видів діяльності на рівні факультетів, інститутів, як правило, інформація про події подається щодо спеціальностей, а не освітніх програм. Тому доцільно звернути увагу на те, щоб ОП всіх рівнів та форм навчання були пропорційно представлені в публічному просторі.

По-друге, результати та аналіз опитування здобувачів вищої освіти щодо виявлення їхніх потреб та інтересів в інформаційному просторі, як правило, лише фрагментарно показані. Відсутня інформація про реалізацію освітніх програм здобувачами заочної форми навчання.

По-третє, зустрічі, засідання круглих столів та ін. щодо роботи зі студентами у реалізації механізму освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти в інформаційному просторі показані дуже слабо, фрагментарно.

По-четверте, недостатньо інформації про інноваційні форми і методи навчання та викладання на ОП, залучення роботодавців, фахівців-практиків до освітнього процесу, керівництва практикою та ін., варто було б більш широко відображати участь керівників практики від баз проходження практики під час захисту звітів, виконання випускних кваліфікаційних робіт чи курсових робіт на замовлення закладів освіти, установ, організацій та ін.; інформувати про виїзні засідання Екзаменаційних комісій та захист робіт на експериментальних базах досліджень та ін.

По-п'яте, 10-й критерій, тобто критерій, який застосовується під час акредитації освітніх програм третього освітньо-наукового рівня вищої освіти, спонукає до того, щоб більш інтенсивно відображати у публічному просторі залучення аспірантів до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах, а також виступи із доповідями на семінарах, та інших вітчизняних наукових заходах. Як правило, на проаналізованих сайтах така інформація відсутня.

По-шосте, доволі багато питань виникає й до забезпечення можливості на сайті університету громадського обговорення проектів ОП, формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачами вищої освіти та ін.

Висновки. Зважаючи на важливість належного відображення у публічному просторі процесу реалізації освітніх програм, пропоную на рівні закладів вищої освіти:

1. Широко висвітлювати на сайтах ЗВО (субсайтах, сторінках структурних підрозділів), у соціальних мережах кращі практики використання інноваційних методів та форм навчання, залучення до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

2. Інформувати через сайт університету (субсайти, сторінки структурних підрозділів), соціальні мережі про забезпечення освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти.

3. Забезпечити програмну і технічну підтримку зворотного зв'язку від стейкхолдерів з метою врахування їхніх інтересів при перегляді набору ОП, розгляду пропозицій, змін і доповнень до них.

4. Доцільно вивчити питання щодо розроблення окремого положення про апеляцію результатів підсумкового контролю.

5. На внутрішньо університетському рівні слід провести аналіз діючих положень на предмет наявності інформації, щодо поширення їх дії на освітні ступені «молодший бакалавр» та «доктор філософії».

6. Слід також звернути увагу на чітку, достатню та дієву взаємодію між різними рівнями внутрішньоуніверситетського забезпечення якості.

Отже, запорукою підвищення якості вищої освіти є відповідальність закладу вищої освіти, його спроможність виявляти та критично оцінити сильні та слабкі сторони в реалізації освітніх програм, упроваджувати парадигму лідерства та соціального служіння.

Література

1. Офіційний сайт Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. Режим доступу: <https://naqa.gov.ua/акредитація/>.

2. Кірдан О.Л., Кірдан О.П. Компетентнісний підхід як основа управління якістю вищої освіти / О.Л. Кірдан, О.П. Кірдан // Актуальні проблеми сучасної психодидактики : філософські, психологічні та педагогічні аспекти: Матеріали Другої міжнародної науково-практичної конференції, м. Умань, 20-21 квітня 2018 року // FOLIA COMENIANA: Вісник Польсько-української науково-дослідницької лабораторії психодидактики імені Я. А. Коменського / гол. ред. Осадченко І. І. - Умань : ВПЦ «Візаві», 2018. - С. 61-62. Режим доступу: <https://dspace.udpu.edu.ua/jspui/handle/6789/9022>.

3. Кірдан О.Л. Внутрішня система забезпечення якості освітньої програми закладом вищої освіти у контексті принципів вдосконалення навчання та викладання / О.Л. Кірдан // Збірник тез II Міжнародної наукової Інтернет конференції «Вища освіта: удосконалення якості підготовки фахівців» (26-27 квітня 2018 р. м. Київ) / Укладач Н.В. Пазюра. Київ: Альфа-ПК, 2018 - С. 35-37. Режим доступу: <https://dspace.udpu.edu.ua/jspui/handle/6789/9024>.

4. Кірдан О.Л. Виклики та перспективи розвитку системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Україні // О.Л. Кірдан / Проблеми підготовки сучасного вчителя : збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. - Умань : ВПЦ Візаві, 2017. - Випуск 16. - С. 277 - 283 Режим доступу: <https://dspace.udpu.edu.ua/jspui/handle/6789/7818>.

5. Кірдан О.П. Якість професійної підготовки майбутніх економістів у контексті акредитації освітніх програм та розвитку внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності / О.П. Кірдан // Науковий часопис національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. - Випуск 70: збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. - Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. - С. 122–126. DOI <https://doi.org/10.31392/2311-5491/2019-70.30>.

6. Кращі педагогічні навчальні заклади України. Режим доступу: <http://ru.osvita.ua/vnz/rating/42227/>.

УДК 378:005.6:006.065

СЕРТИФІКАЦІЯ ISO ЯК ШЛЯХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ: КЕЙС НАЦІОНАЛЬНОГО ФАРМАЦЕВТИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

А.А. Котвіцька, О.І. Назарко

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Питання якості взагалі та освіти зокрема набувають особливого сенсу у швидко мінливому інформаційному суспільстві ХХІ століття. Якість освіти у сьогоденні розглядається у відповідності до викликів часу та є актуальною не лише в українському соціумі, але й у загальноєвропейському освітньому дискурсі.

Так, якість освіти є вагомим показником визначення Індексу розвитку людського потенціалу, який щорічно проводить Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСД). Рівень освіти - міра цивілізації і культури будь-якого суспільства, важливий показник його інноваційного розвитку, який формують заклади вищої освіти.

У ХХІ столітті все більше споживачів віддають перевагу тим університетам, які побудували систему менеджменту якості та вважають її основою своєї роботи. Саме тому актуальним є питання про підтримку системи управління відповідно до викликів часу та вимог стандарту ISO 9001:2015.

Із огляду на вищезазначене, враховуючи стандарти та рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG), заклади вищої освіти України створюють власні внутрішні (локальні) системи управління якістю.

**ПЕРЕЛІК ЗВО УКРАЇНИ, ЩО ВЗЯЛИ УЧАСТЬ
У II-ВСЕУКРАЇНСЬКІЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ**

1. Академія рекреаційних технологій і права, м. Луцьк
2. Бахмутський коледж мистецтв ім. І. Карабиця, м. Бахмут
3. Вищий навчальний комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівська медична академія ім. А. Крупинського», м. Львів
4. Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, м. Вінниця
5. Горлівський інститут іноземних мов Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет, м. Бахмут
6. Державний заклад «Запорізька медична академія післядипломної освіти Міністерства охорони здоров'я України», м. Запоріжжя
7. ДЗ «Луганський національний університет ім. Т. Шевченка», м. Старобільськ
8. Донецький національний медичний університет, м. Краматорськ
9. Донецький національний медичний університет, м. Кропивницький
10. Донецький національний медичний університет, м. Лиман
11. Донецький національний медичний університет, м. Маріуполь
12. Житомирський торговельно-економічний коледж Київського національного торговельно-економічного університету, м. Житомир
13. Запорізький державний медичний університет, м. Запоріжжя
14. Івано-Франківський національний медичний університет, м. Івано-Франківськ
15. Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, м. Івано-Франківськ
16. Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ
17. Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ
18. Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Кременчук
19. Луцький національний технічний університет, м. Луцьк
20. Маріупольський державний університет, м. Маріуполь
21. Миколаївський коледж Вищого навчального закладу «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», м. Миколаїв
22. Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ
23. Національний університет оборони України ім. І. Черняховського, м. Київ
24. Національний університет харчових технологій, м. Київ
25. Національний фармацевтичний університет, м. Харків
26. Одеська державна академія технічного регулювання та якості, м. Одеса
27. Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса
28. Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова (ОНУ), м. Одеса

- 29.Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г. Короленка, м. Полтава
- 30.Східноукраїнський Національний університет ім. В. Даля, м. Сєверодонецьк
- 31.Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка, м. Тернопіль
- 32.Українська інженерно-педагогічна академія, м. Харків
- 33.Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава
- 34.Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини, м. Умань
- 35.Харківська медична академія післядипломної освіти, м. Харків
- 36.Харківський національний медичний університет, м. Харків
- 37.Центральноукраїнський державний педагогічний університет ім. В. Винниченка, м. Кропивницький

Шляхи забезпечення якості освітніх програм: змістовність відображення у публічному просторі процесу їх реалізації	
О.Л. Кірдан, О.П. Кірдан	259
Сертифікація ISO як шлях забезпечення якості вищої освіти: кейс Національного Фармацевтичного Університету	
А.А. Котвіцька, О.І. Назарко	262
Використання методики системного аналізу при викладанні дисципліни «Безпека життєдіяльності»	
В.І. Булюк, З.М. Сахарова	265
Ежекторна холодильна машина на бутані	
І.О. Подмазко, О.С. Подмазко, Н.О. Пішанська	268
Залучення студентів до науково-дослідницької роботи	
В.О. Волчок	270
Сторітеллінг у практиці викладання у ЗВО	
А.К. Д'яконова, Т.В. Стрікаленко	271
Роль емоційно-грального компоненту в навчальному процесі	
А.Л. Цикало, Ю.П. Чухрій	272
Сучасні вимоги до якості вищої освіти	
Т.А. Берегова	273
Практическая работа студентов как основа подготовки высококвалифицированных специалистов на кафедре Технологии вина и сенсорного анализа	
А.Л. Ходаков, О.В. Радионова	275
Методологія формування вибірки експертів для дескриптивного панельного сенсорного дослідження	
О.Б. Ткаченко, Н.В. Каменева, О.О. Тіглова, Т.С. Сугаченко	276
Формування та розвиток особистості студента у сучасній системі вищої освіти	
О.В. Радіонова, О.Б. Ткаченко, Ф.А. Трішин, Г.О. Саркісян	279
Методика викладання Кріогенної техніки: лабораторний практикум	
М.Б. Кравченко	282
Деякі аспекти методики викладання курсу «Програмування мобільних пристроїв» у ВНЗ	
Н.В. Слушна	284
Особливості вивчення методики розробки систем керування з нейрорегуляторами	
О.О. Гурський	285
Актуальні тенденції в дизайні інтер'єру	
С.Є. Польова	286
Вища Школа Педагогічної Майстерності - досвід і професіоналізм	
Я.А. Голінська, Г.Й. Євдокимова	288
Професійна компетентність викладача - ефективна підготовка майбутніх фахівців	
Л.К. Овсянникова, С.С. Орлова	290